

Box 45184, 104 30 Stockholm
Telefon 010-788 50 00 • registrator.vs@ivo.se
www.ivo.se • Org.nr 202100-6537

Från kund till patient – IVO:s genomgång av nytt tillsynsuppdrag av estetiska behandlingar

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har sedan den 1 juli 2021 ett tillsynsansvar över alla vårdgivare som utför estetiska skönhetsbehandlingar så som kirurgiska ingrepp och injektionsbehandlingar. Den nya lagstiftning som trädde i kraft vid halvårsskiftet 2021 har stärkt patientsäkerheten och höjt kraven på vårdgivaren. Efter åtta månader med den nya lagstiftningen och utifrån myndighetens nya tillsynsuppdrag ser IVO en kraftig ökning av signaler om allvarliga risker inom estetiska behandlingar.

IVO kan konstatera följande:

- Antalet inkomna upplysningar till IVO om estetiska behandlingar har ökat med 265 procent.
- IVO har inlett totalt 210 tillsyner av verksamheter som bedriver estetiska behandlingar till och med februari 2022.
- IVO har åtalsanmält 18 personer som utfört estetiska injektionsbehandlingar utan att inneha rätt kompetens.
- Kunskapen hos verksamma är oroväckande låg. Det kan IVO konstatera utifrån allmänhetens upplysningar och myndighetens egna tillsyner.

Bakgrund - ny lagstiftning från 1 juli 2021

Med estetiska behandlingar menas kirurgiska ingrepp och injektioner som görs för att förändra utseendet utan att det finns en medicinsk orsak till behandlingen. Kirurgiska ingrepp är operationer, exempelvis fettsugning, ögonlocksförminskning och ingrepp med implantat. Med injektioner avses behandling med exempelvis fillers, PRP eller botox.

Flera ingrepp eller behandlingar som utförs för estetiska ändamål kan vara förenade med betydande hälsorisker. Den som får en estetisk behandling har nu fått ett stärkt rättsligt skydd. Tidigare saknades det en tydlig reglering för estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar.

De nya reglerna innebär att den som utför estetiska behandlingar blir vårdgivare, och därmed omfattas av flera andra lagar. I den nya lagstiftningen införs bland annat att kompetenskrav för den som utför behandlingarna, krav på att verksamheter måste teckna en patientförsäkring, samt krav på att verksamheter som genomför kirurgiska ingrepp och injektionsbehandlingar ska anmäla sin verksamhet till vårdgivarregistret. Verksamheten ska utse en verksamhetschef och

betala en årsavgift till IVO. Verksamheten är även skyldig att informera den som ska genomgå behandlingar och ingrepp om betänketid och samtycke, och kontrollera att den som får behandlingen är över 18 år. Verksamheter som inte uppfyller regelverket kommer inte att få fortsätta utföra estetiska kirurgiska ingrepp och injektionsbehandlingar.

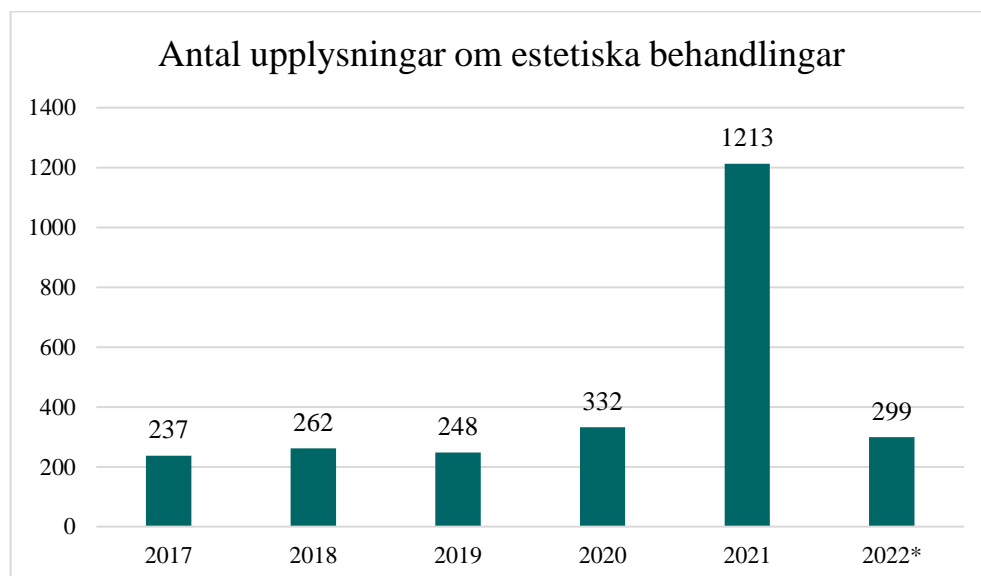
Flera månader innan lagen trädde i kraft ökade inflödet av anmälningar till IVO:s vårdgivarregister markant. Idag finns 1 381 utförare av estetiska behandlingar aktiva i registret, varav 636 registrerades under 2021 och 2022. Det finns fortfarande ett stort antal verksamheter som inte har anmält sig till vårdgivarregistret. Detta kan IVO se eftersom ett stort antal av de verksamheter som myndigheten har tagit emot klagomål på inte finns registrerade.

IVO:s viktigaste iakttagelser:

Antalet inkomna upplysningar till IVO om estetiska behandlingar har ökat med 265 procent.

Redan innan den nya lagen trädde i kraft har IVO mottagit upplysningar som rör estetiska kirurgiska ingrepp och injektionsbehandlingar. Sedan 1 juli 2021 har upplysningarna till IVO ökat kraftigt.

Ett stort antal upplysningar handlar om personal som inte uppfyller de nya kompetenskraven och misstankar om att yrkesutövare använt sig av falska legitimationer. De kontakter som handlar om synpunkter på estetiska behandlingar har ökat med 460 procent mellan 2020 och 2021.

*I.o.m. 3 mars

IVO har inlett totalt 210 tillsyner av verksamheter som bedriver estetiska behandlingar inlett till och med februari 2022.

Myndigheten har från senare halvan av 2021 till och med februari 2022 inlett 210 tillsyner av verksamheter som bedriver estetiska behandlingar. Tillsynerna har startats efter inkomna upplysningar och klagomål från patienter och många av ärendena är fortfarande under utredning.

Det finns dock stora utmaningar i arbetet med att komma åt de oseriösa företagen. IVO samverkar med andra myndigheter och har gjort flera gemensamma inspektioner med bland annat Polismyndigheten. Flera tips till IVO har inkommit från seriösa företag i branschen som önskar större regelbundenhet. Det finns ett stort mörkertal, många oseriösa aktörer marknadsför sig på sociala medier utan att ha något företag registrerat. Ofta saknar dessa aktörer en fast adress där behandlingar ges och det går därmed inte att inspektera.

IVO har åtalsanmält 18 personer som utfört estetiska injektionsbehandlingar utan att inneha rätt kompetens.

Sedan lagen infördes har IVO åtalsanmält 18 personer som samtliga utfört estetiska injektionsbehandlingar trots att de saknat rätt medicinsk kompetens. Under årets två första månader har nio åtalsanmälningar gjorts. I ett av dessa fall har den anmälda individen utgett sig för att vara läkare trots att hen inte innehar svensk legitimation.

IVO har även vid ett tillfälle sett mycket allvarliga brister vid en klinik som tagit bort hudförändringar. Verksamheten hade bland annat inte skickat prover av hudförändringar på analys. Detta är en stor patientsäkerhetsrisk eftersom fördröjd eller utebliven diagnosticering kan göra att patienten inte får rätt behandling. Förutom att förbjuda verksamheten från att bedriva sådan verksamhet, gick IVO ut med en uppmaning att de som blivit behandlade på kliniken bör uppsöka vårdcentral.

Kunskapen hos verksamma är oroväckande låg. Det kan IVO konstatera utifrån allmänhetens upplysningar och myndighetens egna tillsyner.

Kunskapen är oroväckande låg bland utförare om vilka regler som gäller och vilka krav som ställs på vårdgivare. Det gäller allt från krav på medicinsk kompetens till vad en vårdgivare är. Okunskapen om vilka krav som ställs på utövarna och på behandlingarna som ges är en riskfaktor i sig. Okunskapen är stor om hur lokaler ska vara utformade för att uppfylla krav på hygien och om patientsäkerhet, bland annat hos ambulansverksamheter som inte har någon fast adress för de behandlingar som ges.

Osäkerheten om vad den nya lagstiftningen innebär märks bland annat genom att många verksamheter hör av sig till IVO:s upplysningstjänst för att ställa frågor kring sina arbetsområden, om skyldigheten att anmäla verksamheten till vårdgivarregistret och om vilka behandlingsmetoder som omfattas av lagen.

Checklista – så vet du att en aktör är seriös:

Att du får skriftlig information om:

- att betänketiden för injektionsbehandlingar är två dagar och för kirurgiska ingrepp är sju dagar.
- vilka andra beprövade och likvärdiga behandlingsmetoder som finns.
- kostnader för den behandling som valts.
- det förväntade behandlingsförloppet och resultatet.
- vilken patientförsäkring som har tecknats för verksamheten.
- eventuella behov av förnyad behandling eller åtgärd.
- kontaktperson vid komplikationer som uppkommer efter behandlingen.
- de substanser och läkemedel som används.
- väsentliga risker för komplikationer och biverkningar.
- eftervård och metoder för att förebygga sjukdom eller skada.
- att verksamheten är anmäld till Inspektionen för vård och omsorg.